

Opis programa

U okviru projekta „**Velikani mog kraja**“ učenici od 5. do 8. razreda istraživat će život i djelovanje osobe značajne za njihov kraj, srpsku zajednicu u Republici Hrvatskoj te će prikupljene podatke predstaviti na suvremen i kreativan način.

Tema: „Da su velikani imali društvene mreže...“

Polazeći od pitanja kako bi neka značajna osoba predstavila svoj život da je živjela u vrijeme društvenih mreža, učenici će oblikovati zamišljeni digitalni profil odabranog velikana. Kroz objave, fotografije, kratke videozapise, „priče“, intervjue, vremenske crte i druge elemente digitalne komunikacije učenici će prikazati najvažnije trenutke iz njegova života i rada.

Cilj zadatka nije samo prikupiti biografske podatke, nego ih istražiti, razumjeti, povezati i kreativno interpretirati. Učenici će tako razvijati istraživačke i jezične vještine, digitalnu i medijsku pismenost, sposobnost razlikovanja činjenica od interpretacije te kritički odnos prema informacijama dostupnima na internetu i putem alata umjetne inteligencije.

Poseban naglasak stavlja se na pitanje **zašto je odabrana osoba važna za kraj iz kojeg učenik dolazi, kakav je trag ostavila u zajednici te zašto njezin život i djelovanje mogu biti zanimljivi i današnjim generacijama.**

Umjetna inteligencija može se koristiti kao pomoć u istraživanju i oblikovanju rada, primjerice za osmišljavanje pitanja za intervju, organiziranje podataka, izradu vremenske crte ili simulaciju razgovora s odabranom osobom. Učenik je pritom dužan provjeriti dobivene informacije u vjerodostojnim izvorima i jasno razlikovati povijesne činjenice od kreativne interpretacije.

Propozicije za učenike od 5. do 8. razreda

Tema: „Da su velikani imali društvene mreže...“

Grupa učenika (3-5) bira jednu osobu značajnu za srpsku zajednicu u Republici Hrvatskoj te na temelju istraživanja izrađuje **zamišljeni profil te osobe na društvenoj mreži.**

Nije potrebno otvarati stvarni profil na Instagramu, Facebooku, TikToku ili drugoj društvenoj mreži. Rad može biti izrađen u obliku prezentacije, digitalnog postera, dokumenta, kratkog videa, interaktivne prezentacije ili drugog prikladnog digitalnog formata.

Elementi rada:

1. **Profil velikana**

Ime i prezime, portret ili fotografiju, mjesto i vrijeme života te kratak opis profila – „bio“.

2. **Život kroz objave**

Najmanje **6, a najviše 10 objava** kojima se kronološki ili tematski prikazuju najvažniji događaji iz života odabrane osobe. Objave mogu sadržavati fotografije, ilustracije, dokumente, citate, lokacije i kratke tekstove.

3. **Najvažniji trenutak u životu velikana**

Jedna objava treba biti posvećena događaju, djelu ili postignuću po kojem je osoba posebno značajna.

4. **„Story“ – jedan dan ili jedan važan događaj**

Učenik može kroz nekoliko kratkih „priča“ prikazati jedan dan iz života velikana, važno putovanje, susret, nastanak nekog djela ili drugi značajan trenutak.

5. **Intervju s velikanom**

Učenik može osmisliti kratki zamišljeni intervju od 5 do 8 pitanja i odgovora. Odgovori trebaju biti utemeljeni na istraženim podacima, a kreativno zamišljeni dijelovi trebaju biti jasno prepoznatljivi kao interpretacija učenika.

6. **„Da je danas živ/živa...“**

Učenik zamišlja kako bi se odabrana osoba odnosila prema današnjem vremenu: što bi je zanimalo, o čemu bi govorila, što bi možda objavila ili kakvu bi poruku uputila mladima.

7. **Završna objava**

Učenik vlastitim riječima odgovara na pitanje:

„Zašto sam odabrao/la ovu osobu i zašto je ona velikan mog kraja?“

Korištenje umjetne inteligencije

Učenici mogu koristiti alate umjetne inteligencije kao **pomoć u istraživanju i kreativnom oblikovanju rada**, ali ne kao zamjenu za vlastiti rad.

Umjetna inteligencija može se koristiti za:

- osmišljavanje pitanja za intervju;
- izradu prijedloga vremenske crte;
- organiziranje prikupljenih podataka;
- oblikovanje ideje za digitalni profil;
- simulaciju razgovora s odabranim velikanom;
- provjeru koliko učenik može prepoznati netočne ili nepotpune informacije.

Posebno se potiče zadatak **„Provjeri umjetnu inteligenciju“**, u kojem učenik uspoređuje tvrdnje koje je dobio od AI alata s podacima iz knjiga, arhiva, stručnih tekstova, pouzdanih internetskih izvora ili razgovora sa sugovornicima.

Učenik treba jasno označiti koje su informacije:

✓ potvrđene u izvorima

? nisu pronađene ili potvrđene

X netočne

Ako je u radu korišten alat umjetne inteligencije, na kraju rada potrebno je kratko **navesti koji je alat korišten i u koju svrhu**.

U radu je potrebno koristiti najmanje **dva vjerodostojna izvora**.

To mogu biti knjige, enciklopedije, arhivski ili muzejski izvori, stručni i novinski tekstovi, pouzdane internetske stranice, školske ili zavičajne publikacije te razgovori s članovima obitelji, stručnjacima ili drugim osobama koje poznaju temu.

Važna napomena

Rad treba jasno razlikovati **povijesno potvrđene činjenice** od dijelova koje je učenik kreativno osmislio. Kreativnost je poželjna, ali ne smije mijenjati ili izmišljati osnovne činjenice iz života odabrane osobe.

Rad se izrađuje na **srpskom jeziku i ćiriličnom pismu**. Ukoliko se rad izrađuje u formi plakata, piše se vlastoručno – uredno i čitko.